

JUSTIȚIA PENTRU MINORI – PLANUL LECȚIEI

OBIECTIVE PENTRU ELEVI

- Să exploreze cum tratează diferite democrații delincvenții minori și să examineze motivele tratamentelor diferite.
- Să compare sistemele juridice pentru minori și adulți din țara noastră.
- Să analizeze motivele pentru și împotriva judecării și pedesirii minorilor ca și cum ar fi adulți.
- Să identifice zonele de acord și dezacord cu alți elevi.
- Să decidă individual și ca grup dacă minorii care sunt acuzați de crime serioase ar trebui judecați și pedespiți ca și adulții, să își bazeze deciziile pe argumente solide.
- Să reflecteze asupra valorii procedurii deliberării într-o democrație.

PROBLEMA/ÎNTREBAREA PENTRU DELIBERARE

Ar trebui ca autoritățile noastre să permită judecarea și pedesirea minorilor care săvârșesc crime violente grave ca și cum ar fi adulți?

MATERIALE

- Desfășurarea lecției
- Anexa 1 – Ghidul deliberării
- Anexa 2 – Activitățile deliberării
- Anexa 3 – Reflecțiile elevului asupra deliberării
- Textul
- Bibliografie selectivă
- Argumente pentru problema supusă deliberării (*opțional – se folosește dacă elevii au dificultăți în identificarea argumentelor sau dacă timpul este prea scurt*)

JUSTIȚIA PENTRU MINORI

1 Titlurile din presă sunt înspăimântătoare: doi adolescenți, de 13 și 15 ani, sunt arestați pentru
2 că au ucis în bătaie o femeie în vârstă în timpul unui jaf. Ce se va întâmpla cu acești delincvenți
3 tineri? Vor fi judecați de către o curte pentru adulți sau de către o instanță specială pentru minori?
4 Dacă sunt găsiți vinovați, vor fi condamnați la mulți ani de închisoare la un loc cu adulții sau vor fi
5 trimiși într-o instituție specială pentru minori? În mare măsură, răspunsurile depind de locul unde
6 s-a comis crima. În unele țări și în 10 state americane cei doi adolescenți pot fi tratați diferit.

7 O idee centrală a democrației este că cetățenii sunt egali în fața legii. Oricum, tinerii sunt
8 deseori tratați diferit datorită vârstei. Ei nu au multe privilegii și responsabilități pe care le au adulții
9 și, deseori, ei sunt protejați de legi speciale. Fiecare societate stabilește cum își tratează adolescenții
10 – acele persoane care nu mai sunt copii, dar nu sunt încă nici adulți pe deplin.

11 Ca și adulții, care deseori sunt confuzi în tratamentul față de adolescenți, societățile se luptă
12 să își stabilească atitudinea față de delincvenții minori. Când ar trebui să trateze legea un adolescent
13 ca pe un copil și când ca pe un adult? În ultimii 100 de ani, țări din Europa și din America de Nord
14 s-au confruntat cu problema aceasta. Din cauza istoriei sociale și juridice diferite, democrațiile au
15 ajuns la concluzii distincte în ceea ce privește echilibrul între nevoile tinerilor și nevoile societății.
16 Găsirea acestui echilibru este foarte problematică atunci când este vorba să se pedepsească tinerii
17 care au comis fapte penale violente foarte grave.

18 **Principiile justiției penale pentru adulți**

19 Un obiectiv al guvernării este protejarea societății. Prevenirea crimelor și arestarea și
20 pedepsirea criminalilor sunt două modalități prin care autoritățile pot realiza această protecție.
21 Așadar, un scop primordial al oricărui sistem penal este să protejeze societatea prin arestarea și
22 pedepsirea criminalilor.

23 Pentru delincvenții majori pedeapsa are câteva scopuri. Unul este compensarea răului produs
24 – făptașii sunt pedepsiți în măsura în care au făcut rău societății. Al doilea scop este intimidarea –
25 descurajarea făptașilor și a celorlalți de a comite crime similare în viitor. Al treilea scop este
26 reabilitarea – ajutorarea criminalilor să ducă o viață corectă. În sfârșit, pedeapsa are și scopul lipirii de
27 capacitate – pe perioada detenției, criminalii nu mai pot atenta la siguranța societății. Importanța pe
28 care o acordă societatea acestor scopuri poate varia în timp, depinzând de atitudine, crimele cele mai
29 frecvente și de alți factori.

30 Sistemul penal dintr-o democrație protejează și drepturile făptașilor. O persoană acuzată are
31 drepturi care vizează asigurarea unui proces corect. Aceste drepturi pot include dreptul la un
32 apărător, dreptul la un proces/juriu și dreptul de a-ți înfrunța acuzatorii.

33 **Principiile justiției pentru minori**

34 Sistemele juridice destinate delincvenților minori susțin reabilitarea. Tinerii delincvenți au o
35 viață lungă în față și societatea are un interes în a-i ajuta să își facă viața eficientă. În mod
36 tradițional, procedurile pentru minori se desfășoară fără public și sunt conduse de persoane pregătite
37 în mod special – inclusiv judecători, psihologi și asistenți sociali – care înțeleg problemele tinerilor.

38 În Europa și în S.U.A. primele instanțe pentru minori au fost stabilite în jurul anului 1900.
39 Aceste curți au evoluat odată cu schimbările din societățile respective. De exemplu, înaintea anilor
40 '60 minorii americani nu se bucurau de toate drepturile procedurale ale adulților. Se considera că
41 aceste drepturi nu sunt necesare datorită naturii speciale a procedurilor pentru minori. Dar cei care
42 au analizat sistemul au observat că minorii primeau un tratament mai dur decât ar fi primit în curțile
43 pentru adulți. De la mijlocul anilor '60 minorii din sistemul juridic penal au primit mai multe
44 drepturi.

45 Oricum, nu toate schimbările din sistemul judiciar pentru minori din S.U.A. au fost realizate
46 pentru a furniza o protecție mai bună pentru tineri. În primii ani ai sistemului pentru minori, făptașul
47 era considerat „minor” pînă la vîrsta de 18 ani. Odată ce tinerii împlineau 18 ani sau deveneau parte
48 a lumii majoritare a adulților, erau judecați în curțile pentru adulți. Totuși, recent, multe state

49 americane au început să judece și pedepsească tinerii ca pe adulți, mai ales pentru crime grave cum
50 ar fi omorul, violul, jaful armat sau răpirea.

51 În țările care au făcut parte din blocul sovietic se fac încă eforturi pentru crearea unui sistem
52 de protecție a drepturilor delincvenților minori. De exemplu, în Lituania, după ce în 2003 s-a adoptat
53 un nou cod penal s-a elaborat un sistem alternativ la pedeapsa cu închisoarea. Propunerile actuale
54 cer creșterea vârstei responsabilității penale depline de la 16 la 18 ani și extinderea ariei măsurilor
55 care vizează reabilitarea mai degrabă decât pedepsirea delincvenților tineri. Totuși, elaborarea
56 acestor sisteme noi în țările menționate ridică probleme speciale. În multe cazuri, nu este nevoie
57 doar de elaborarea de legi noi, ci sisteme penale noi populate de oameni bine instruiți bazate pe
58 aceste legi. În Azerbaidjan, de exemplu, s-a adoptat legea pentru protejarea tinerilor care intră în
59 sistemul penal pentru minori. Organizațiile neguvernamentale care au studiat problema au înțeles
60 însă cât de dificilă este aplicarea legii respective. Există încă rămășițe din perioada sovietică și nu au
61 fost formați specialiști care să se ocupe de tinerii delincvenți. Astfel, tinerii nu au acces la avocați,
62 pot fi tratați dur în timpul anchetei de la poliție și pot obține pedepse aspre în închisorile pentru
63 adulți.

64 **Delincvent minor sau criminal major?**

65 Problema judecării și pedepsirii tinerilor ca și cum ar fi adulți a ajuns recent în centrul
66 atenției în S.U.A. și Europa. Ca răspuns la creșterea criminalității cu autori minori, autoritățile
67 americane de la nivelul statelor și al federației au elaborate politicile “dure” pentru criminalii tineri
68 violenți. Nivelul criminalității juvenile este o temă de interes și în Rusia unde au fost comise peste
69 150.000 de crime în 2005. Deosebit de important a fost faptul că 53% dintre ele au fost comise de
70 tineri care nu proveneau din ceea ce autoritățile numesc familii disfuncționale. Recent, în Cehia,
71 uciderea unei femei bătrâne săvârșită de șase copii între 11 și 15 ani a dus la discutarea judecării
72 tinerilor ca și cum ar fi adulți.

73 Shay Bilchik, fostul șef al Departamentului juridic pentru tineri și prevenirea delincvenței al
74 S.U.A. sub președinția lui Bill Clinton, s-a opus unei politici “dure” împotriva delincvenților minori.

75 El a indicat procentul mic, 0,5 – 1%, al tinerilor care sunt arestați pentru crime violente și
76 argumentează că o astfel de politică nu previne criminalitatea violentă. Bilchik insistă pentru
77 revenirea la reabilitarea delincvenților minori. În Rusia, prima curte pentru minori a fost creată în
78 2004 ca un program pilot pentru o regiune. Până în 2006 nici un tânăr condamnat de acea curte nu a
79 recidivat. Acest lucru s-a considerat drept un indicator că programul special a fost eficient în
80 prevenirea criminalității în rândul tinerilor.

81 Cei care sprijină judecarea minorilor ca și cum ar fi adulți cred că tinerii care comit crime
82 grave precum omorul, violul, jaful armat sau răpirea trebuie să fie pedepsiți pentru faptele lor.
83 Sistemul juridic pentru minori, în care se accentuează reabilitarea, lasă prea mulți delincvenți tineri
84 să ajungă înapoi pe străzi. Faptul că sunt tineri nu îi împiedică să comită crime și să-și ruineze
85 viețile. Ei argumentează că acești tineri ar trebui să fie transferați în instanțe pentru adulți unde vor
86 primi pedepse mai lungi în închisori pentru adulți. Odată ajunși după gratii, spun ei, acești criminali
87 tineri nu mai pot aduce prejudicii comunității. Ei cred, de asemenea, că abordarea „dură” ar face ca
88 alți minori să se teamă și să nu mai comită faptele respective.

89 Pe de altă parte, mulți specialiști ai sistemului juridic pentru minori argumentează că
90 trimițând minorii în închisori pentru adulți, societatea arată că nu speră recuperarea lor. Închisorile
91 pentru adulți sunt menite să pedepsească, nu să reabiliteze. După ce sunt pedepsiți în închisori pentru
92 adulți și trimiși în compania criminalilor adulți, minorii pot deveni criminali mai duri. Acești experți
93 cred că delincvenții minori pot crește și își pot asuma responsabilitatea pentru faptele pe care le-au
94 comis. Prin reabilitare, acești tineri pot reintra în societate și își pot face o viață sănătoasă.

95 Conform profesoarei Helena Valkova de la Universitatea Boemiei de Vest, o lege cu privire
96 la delincvența juvenilă adoptată în Cehia în 2003 „definește trăsăturile unui sistem juridic care este
97 bazat pe principiul că toate măsurile, procedurile și instrumentele... trebuie să fie folosite pentru
98 refacerea relațiilor sociale distruse, integrarea tinerilor în mediul social mai larg și prevenirea
99 delincvenței.” Sistemul ceh face distincție între două grupe de vârstă: copii mai tineri de 15 ani și
100 tineri între 15 și 17 ani. “Accentul este plasat pe importanța generală a noțiunii de responsabilitate

101 care se aplică și unui copil care nu răspunde încă penal, dar care este capabil să judece ce face în
102 situații concrete și să se controleze.”

103 Pentru a decide modul de judecare și pedepsire a delincvenților minori, oamenii se uită și la
104 tot mai numeroasele studii cu privire la diferențele între adolescenți și adulți. Laurence Steinberg, un
105 psiholog de la universitatea Temple care conduce Rețeaua de cercetare a dezvoltării adolescenților și
106 justiției pentru minori, consideră că adolescenții sunt mai puțin maturi decât adulții din punct de
107 vedere social și biologic și, prin urmare, trebuie să fie tratați diferit. Conform lui Steinberg,
108 cererile psihologice arată că adolescenții sunt mai puțin capabili să prevadă consecințele acțiunilor
109 lor, să își controleze impulsurile și să reziste presiunii pritenilor decât adulții. “Noi argumentăm că
110 standardul adult rezonabil este diferit de standardul adolescent rezonabil.”

111 Steinberg menționează și semnificația a ceea ce spun biologii despre creier. “Maturizarea
112 creierului se produce mult mai târziu decât credeau oamenii, așa că există motive să spunem că tinerii
113 de 17 ani nu sunt la fel cu adulții. Ceea ce nu știm și unde cred că trebuie să fim precauți este ce rol
114 joacă aceste schimbări structurale în comportament.”

115 Incertitudinea în ceea ce privește aplicarea rezultatelor cercetării creierului este însoțită de și
116 mai largă nesiguranță în legătură cu modul de tratare a delincvenților minori. În măsura în care
117 autoritățile încearcă să balanseze nevoia de a proteja societatea cu scopul de a-i ajuta pe tinerii care
118 au încălcat legea să învețe să își refacă viața, cetățenii trebuie să fie pregătiți să delibereze astfel de
119 probleme controversate cum ar fi dacă delincvenții minori ar trebui să fie judecați și pedepsiți ca și
120 adulții.

JUSTIȚIA PENTRU MINORI – BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- L.P. Arbetman și E. O'Brien, "Justiția pentru minori" (Capitolul 16), *Legea pe înțelesul tuturor: curs de drept practic*, ediția a șaptea (New York: McGraw-Hill/Glencoe, 2005), pag. 187-203
- D. Bishp și S. Decker, „Justiția pentru minori în S.U.A.: o trecere în revistă a politicilor, programelor și tendințelor” (Sevilla, Spania: Societatea europeană de criminologie, SEC, Grupul de lucru despre justiție pentru minori, 2003), http://www.esc-eurocrim.org/files/jjt_juvenile_justice_in_the_united_states.doc
- M. Croddy și B. Hayes, „Justiția pentru minori” (capitolul 5), *Justiția penală în America* (Los Angeles: Constitutional Rights Foundation, 2000), pag. 223-262.
- M. Croddy și S. Carol, „Munca copiilor în America: protejarea societății” (Los Angeles: Constitutional Rights Foundation, 1985).
- C.J. DeFrances și K.J. Strom, “Minori judecați în curți penale ale statelor,” *Bureau of Justice Statistics Selected Findings*, NCJ-164265 (Washington, DC: Ministerul Justiției al U.S.A. 1997), <http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/pub/pdf/jpscc.pdf>.
- E. Goode, „Ucigașul tânăr: sămînță rea sau alterare pe parcurs?” *New York Times* (25 noiembrie 2003).
- J. Junger-Tas, „Îmbunătățirea justiției pentru minori” (Sevilla, Spania: SEC, Grupul de lucru despre justiție pentru minori, 2003), http://www.esc-eurocrim.org/files/improving_juvenile_justice_chapter_1.doc.
- “Minorii și pedeasa capitală”, în *Adolescenții, justiția și legea: ghidul 2004 pentru întâlnirea tinerilor din Illinois* (Chicago: Constitutional Rights Foundation Chicago, 2004), <http://www.crfc.org/summit2004curr.html>.
- P. Knonczuk, „Crimele evidențiază slăbiciunile legislației cu privire la copii,” *The Prague Post* (9 septembrie 2004). www.praguepost.com/P03/2004/Art/0909/news6.php.
- B. Krisberg, „Reformarea justiției pentru minori,” *American Prospect Online* (1 septembrie 2005), <http://www.prospect.org/web/page.wv?section=root&name=ViewPrint&articleId=10120>.
- “Ministerul de interne a analizat rolul său în prevenirea recidivei în rîndul minorilor” (Moscova: Ministerul de interne, 2006), <http://eng.mvdrf.ru/index.php?newsid=1930>.
- Raportul alternativ al ONG cu privire la administrarea justiției pentru minori în Azerbaijan* (Baku: Azerbaijan Alianța ONG pentru drepturile copilului, 2005).
- C. M. Puzanchera, „Cazuri penale trimise în instanța penală, 1990-1999,” *OJJDP Fact Sheet 4* (Washington, DC: Biroul pentru justiția pentru minori și prevenirea crimelor, 2003), <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/ojjdp/fs200304.pdf>.
- S. Rosenfeld, „Convergență crudă,” *American Prospect Online* (15 august 2005), <http://www.prospect.org/web/page.wv?section=root&name=ViewPrint&articleId=10127>.
- L. Steinberg, “Mai puțin vinovat fiindcă este adolescent: o perspectivă de dezvoltare asupra adolescenței și legii,” lucrare prezentată la întâlnirea biennială a Societății de cercetare a dezvoltării copilului, Tampa, 26 aprilie 2003, <http://www.mac-adoldev-juvjustice.org/srcd%20master%20lecture.pdf>.
- H. Valkova, “Noua lege cehă cu privire la delincvenții minori” (Sevilla, Spania: SEC, Grupul de lucru despre justiție pentru minori, 2003), http://www.esc-eurocrim.org/files/new_juvenile_law_in_czech_republic_h_valkova_dec03.doc.

JUSTIȚIA PENTRU MINORI – ÎNTREBAREA DE DELIBERARE CU ARGUMENTE

Întrebarea pentru deliberare

Ar trebui ca autoritățile statului nostru democratic să permită judecarea și pedepsirea minorilor care săvârșesc crime violente grave ca și cum ar fi adulți?

DA – Argumente în sprijinul întrebării pentru deliberare

1. Crimele grave – chiar când sunt comise de minori – cer pedepse serioase. Curțile pentru adulți oferă pedepse mai potrivite pentru crimele violente grave decât curțile pentru minori, care trimit prea mulți tineri violenți înapoi în stradă.
2. A fi judecat și pedepsit ca adult conduce, de obicei, la pedepse cu închisoarea mai lungi decât atunci când ești judecat ca minor. Astfel, minorul este oprit să mai producă durere comunității. Pedepsindu-i pe delincvenții minori violenți ca și cum ar fi adulți, autoritățile se achită de obligația de a proteja comunitatea.
3. Fiind mai duri cu criminalii împiedicăm alți tineri să participe la acțiuni criminale. Când tinerii văd persoane asemeni lor trimise în închisori pentru adulți pentru mult timp, vor fi speriați și nu vor mai comite crime. Intimidarea este o funcție importantă a pedepselor penale.

JUSTIȚIA PENTRU MINORI – ÎNTREBAREA DE DELIBERARE CU ARGUMENTE

Întrebarea pentru deliberare

Ar trebui ca autoritățile statului nostru democratic să permită judecarea și pedepsirea minorilor care săvârșesc crime violente grave ca și cum ar fi adulți?

NU – Argumente împotriva întrebării pentru deliberare

1. Judecarea copiilor ca și cum ar fi adulți contravine cu credința larg răspândită că tinerii au nevoie de orientare, protecție și reabilitare. Cercetările cu privire la adolescenți sprijină ideea că adolescenții merită tratament diferit deoarece nu sunt încă maturi biologic și social.
2. Închisorile pentru adulți sunt școli rele pentru tinerii delincvenți, locuri unde ei învață de la criminalii înrăiți care îi înconjoară și devin mai periculoși decât înainte. Prin educație formală și reabilitare, delincvenții minori pot înțelege și își pot asuma răspunderea pentru faptele lor.
3. Punându-i pe tineri în închisorile pentru adulți ca să fie pedepsiți și nu pentru reabilitare înseamnă că societatea îi abandonează pe acești tineri. Ei nu vor avea șansa să devină membri productivi ai societății.

Delincvența juvenilă - Material suplimentar pentru profesori Copiii și legea în istoria Europei

În Europa Evului mediu, copiii participau la activitățile adulților de îndată ce erau în stare. Toată lumea, adulți și copii, cultiva plante pentru hrană, mîna vite, aduna lemne de foc și lua parte la acte activități necesare pentru supraviețuire. Durata medie de viață era de 40 de ani. Se aștepta ca minorii să muncească precum adulții și să se supună legilor pentru adulți. Oricine era destul de în vîrstă să comită o crimă, era destul de matur să fie pedepsit pentru ea.

În secolele 17 și 18, aceste atitudini au început să se îmblînzească. În timp ce copiii erau considerați încă o parte a societății adulților și munceau de la vârste fragede, cei mai mulți europeni începuseră să se gîndească la ei ca avînd nevoie de protecție și orientare din partea adulților. Cam în același timp, a apărut ideea **intenției** în domeniul dreptului/legii. Conceptul de intenție – persoana a vrut să comită infracțiunea – a schimbat modul în care erau tratați copiii. În Anglia și în alte societăți europene, oamenii îi considerau pe copiii naivi și inocenți. Deși copiii puteau să cauzeze durere în mod accidental, oamenii nu credeau că aceștia știu destul despre bine și rău sau despre consecințele acțiunilor lor ca să fie judecați ca adulții. Aceste idei au fost duse de către coloniștii englezi în America de Nord și au devenit o parte a legilor adoptate la formarea S.U.A.

Societățile europene și americană au suferit schimbări sociale și economice majore la sfîrșitul secolului 18 și începutul secolului 19. Deseori denumită Revoluția industrială, această perioadă a văzut nașterea motorului cu abur, fabricile mecanizate, transportul feroviar și noile și puternicile politici economice menite să ducă la creșterea bunăstării financiare și a comerțului internațional. Efectele asupra oamenilor simpli au fost mari și negative. Fermierii și alți locuitori ai satelor au aglomerat orașele nou industrializate în căutarea slujbelor și pentru a scăpa de foamete, boli și sărăcie.

Captivi în apartamente închiriate întunecoase și murdare, cu familiile lor luptîndu-se pentru viața zilnică, copiii de la oraș evadau deseori pe stradă. Acolo întîlneau alți copii abandonați de părinți sau fără părinți care trăiau în ghetouri – surse de boli. Pentru a supraviețui, acești tineri cu probleme începeau să fure din buzunare, din magazine, să cerșească și să jefuiască.

La sfîrșitul secolului 19, europeni și americani conștienți din punct de vedere social au cerut o îngrijire specială pentru copiii noii ere industriale. Ei au făcut campanii pentru sisteme de protecție a copiilor care să includă încetarea muncii copiilor, obligativitatea frecventării școlii și crearea de curți speciale pentru delincvenții minori.

Norvegia a fost prima țară care a creat un sistem modern de protecție a copilului în 1896. Primul sistem juridic pentru delincvenții minori s-a numit “Curtea copiilor” și a fost stabilit în Chicago în 1899. Belgia, Franța și Elveția au adoptat legislații similare pînă în 1912.

Astăzi, comunitatea internațională recunoaște nevoia ca statele să elaboreze sisteme speciale pentru delincvenții minori. Multe documente ale O.N.U. au stabilit principiile și standardele sistemelor juridice pentru minori și oficiali O.N.U., reprezentanți ai ONG-urilor sau ai guvernelor din toată lumea evaluează progresul înregistrat în atingerea acestor standarde.